

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: تهران: میدان فاطمی، خیابان بهرام‌میسری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • شماره ۵۰۴۶• ۱۲ صفحه
تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸
توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز • تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: صمیم

روزنامه شتر

یکشنبه ۲۱ بهمن ۱۴۰۳ • ۱۰ شعبان ۱۴۴۶ • ۹ فوریه ۲۰۲۵ • سال بیست‌ویکم • شماره ۵۰۴۶• ۱۲ صفحه
اذان ظهرتهران ۱۲:۱۸ • اذان مغرب ۱۷:۵۹ • اذان صبح فردا ۵:۳۲ • طلوع آفتاب ۶:۵۶

www.sharghdaily.com

aparat:tasvirshargh

Telegram:SharghDaily

youtube:sharghdaily

twitter:sharghdaily

instagram:sharghdaily1

آمارخوانی

زنگ خطر طلاق

فرارو: با بررسی داده‌های مرکز آمار ایران مشخص می‌شود که از سال ۱۳۸۹ تا ۱۴۰۲، ازدواج ۴۶ درصد کاهش یافته است. بر اساس این آمار، بیشترین تعداد ازدواج در تهران، مشهد، خوزستان، فارس و آذربایجان شرقی ثبت و کمترین تعدد ازدواج در استان‌های سمنان، ایلام، کهگیلویه و بویراحمد، بوشهر و خراسان جنوبی ثبت شده است.

هم‌زمان با انتشار این آمار، یک نمودار در شبکه‌های اجتماعی و کوشی به کوشی می‌چرخد که مدعی است «خیانت» علت اصلی طلاق‌های ثبت‌شده دی‌ماه در یکی از شعب دادگاه‌های تهران است. این نمودار که فرارو نمی‌تواند صحت آن را تأیید کند، مورد توجه کاربران قرار گرفته و سؤال برانگیز شده است؛ چراکه بر اساس آمارهای آن، ۶۶ درصد زوج‌ها و ۳۴ درصد زوج‌ها، عامل خیانت بوده‌اند. با توجه به این شرایط، پرسش‌هایی درباره علل افزایش طلاق و مسئله خیانت در ازدواج‌ها مطرح است.

سعید معیدفر، جامعه‌شناس دراین‌باره گفت:

«برای اینکه بتوانیم نرخ طلاق را به‌درستی محاسبه کنیم، به‌طور معمول باید میزان ازدواج را نسبت به طلاق‌ها در نظر داشته باشیم، نه اینکه بگوییم در تاریخ مشخصی، میزان ازدواج چقدر بوده یا میزان طلاق چقدر بوده است. وقتی من آمار ۵۲درصدی طلاق تهران را دیدم و با آمار کشوری ۳۹درصدی مقایسه کردم، یکی از احتمالاتی که برای افزایش میزان طلاق به ذهن رسید، کاهش میزان ازدواج بود. وقتی میزان ازدواج کم می‌شود، ارقام طلاق بیشتر نمود پیدا می‌کند. اگر این آمارها را با سال‌های قبل مقایسه کنیم متوجه می‌شویم که میزان ازدواج روند کاهشی داشته است. اگرچه میزان طلاق بالااست، اما یکی از دلایل آن همین کاهش ازدواج است. یکی از عمده دلایل کاهش ازدواج نیز مسائلمان اقتصادی است و امکان تشکیل زندگی مشترک به تدریج در حال از بین رفتن است. اگر قرار باشد یک خانواده شکل بگیرد، مستلزم آن است که افراد خانواده، به‌ویژه مرد خانواده شغلی داشته باشد و آن شغل، درآمدی داشته باشد که بتواند هزینه‌های زندگی مشترک را بر اساس آن حساب باز کرد. علاوه بر اینها، این زندگی مشترک مستلزم وجود یک مکان برای زندگی است. تأمین این محل زندگی در شرایط فعلی اقتصادی کشور، عملاً برای بسیاری از افراد امکان‌پذیر نیست.»

وی افزود: «در حال حاضر نرخ بی‌کاری هم کم نیست و همین موضوع نیز می‌تواند در افزایش عدم تمایل به ازدواج مؤثر باشد. مسائل جانبی ازجمله برگزاری مراسم ازدواج یا خرید جهیزیه نیز باعث می‌شود بحث اقتصادی به عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل کاهش تمایل به ازدواج در نظر گرفته شود. فراق از مسئله موانع ازدواج، موضوع دیگر این است که برای ازدواج هم اکثر افرادی که تصمیم می‌گیرند با یکدیگر زندگی کنند، با هم غریبه هستند. در نتیجه، این غریبگی و بعضاً ازدواج‌های مبتنی بر ارتباطات کوتاه، می‌تواند به افزایش تنش‌های پس از ازدواج دامن بزند. متأسفانه این روزها نهادهای اجتماعی ما به‌شدت سست شده است و افراد، امکان آشنایی و شناخت نزدیک‌تر یکدیگر را ندارند و در عین حال، نظرسنجی‌ها نشان می‌دهد که «اعتماد به دیگری» در جامعه ما رو به کاهش است و افراد نمی‌توانند به یکدیگر اعتماد کنند. بنابراین، خود این موضوع نیز معضل دیگری است و به‌ویژه در کلان‌شهرها «بیگانگی» بیشتر از دیگر نقاط کشور است. در شهرهای کوچک، گاهی فرصت‌های قومی، خویشاوندی و آشنایی‌های محلی هست، اما در کلان‌شهرها غریبگی و بیگانگی بیشتر است و نهادهای اجتماعی که بتواند بین افراد ارتباط عمیق شکل دهد، وجود ندارد. در نتیجه، افراد از اینکه وارد زندگی مشترک شوند ابا دارند و آنهایی هم که ازدواج می‌کنند با نرخ بالایی به طلاق می‌رسند. همین طلاق هم احساس منفی نسبت به زندگی مشترک را افزایش می‌دهد. مجموع اینها باعث می‌شود نرخ ازدواج پایین بیاید.»

تا باعداد جمعه ۱۹ بهمن ۱۴۰۳ تعداد ۷۲ زمین‌لرزه با بزرگای بیش از سه، از منطقه جم در جنوب استان بوشهر گزارش شده است. بزرگ‌ترین این زمین‌لرزه‌ها در شامگاه دوشنبه ۱۷ دی‌ماه به بزرگای ۵.۲ در جم و ریز بوشهر رخ داد که به دلیل نزدیکی به استان فارس در دژگاه فراشیند هم احساس شد. در پی وقوع این زمین‌لرزه‌ها تعدادی از منازل گلی و خشتی این منطقه آسیب دید. این زمین‌لرزه‌ها از ژرفای چهار تا حدود ۲۰ کیلومتر در محدوده تاقدیس‌های کنگان و عسلویه در حدود ۲۷ کیلومتری ریز (بوشهر)، ۳۶ کیلومتری جم (بوشهر) و ۲۸کیلومتری دهرم (استان فارس) رخ می‌دهند.

رشته‌کوه‌های زاگرس در جنوب غربی ایران یکی از فعال‌ترین رشته‌کوه‌های چین‌خورده درون‌قاره‌ای زمین و در خاورمیانه هستند. گسل‌های سطحی مرتبط با زمین‌لرزه‌ها در زاگرس بسیار نادر است، بنابراین بیشتر اطلاعات درباره گسل فعال از داده‌های زمین‌لرزه‌ها به دست می‌آید. زاگرس با ساختار رشته‌کوه‌های چین‌خورده و راندگی، دیابایریسم نمکی و زمین‌ساخت فعال مشخص می‌شود. تاقدیس‌های کنگان و عسلویه در این ناحیه در مرز خمیدگی جبهه کوهستان زاگرس قرار دارند و تکامل آنها ارتباط تنگاتنگی با فرایندهای زمین‌ساختی و نمکی منطقه دارد. این دو تاقدیس در نزدیکی ساحل خلیج فارس قرار دارند و بخشی از نوار بزرگ‌تر چین‌خوردگی زاگرس هستند که بر اثر برخورد ورقه عربی با ورقه اوراسیا/ ایران به وجود آمده است. گسله ژرف خمیدگی جبهه کوهستان زاگرس در همین محدوده و به صورت یک گسل پی‌سنکی عمل می‌کند.

این دو تاقدیس دراز با ساختارهایی با روند شمال -بختر- جنوب خاور از سنگ‌های رسوبی شامل سنگ آهک، شیل و ماسه سنگ تشکیل شده‌اند. تاقدیس‌های مزبور از نظر ذخایر هیدروکربنی به‌ویژه گاز طبیعی درخور توجه هستند. سازند کنگان، یک واحد کربناته پرم-تریاس، یکی از سنگ‌های مخزنی اصلی منطقه است. دیابایریسم نمک در رشته‌کوه زاگرس عمدتاً ناشی از حضور سازند

با توجه به اعلام وضعیت هشدار سطح نارنجی هواشناسی، بارندگی در استان گیلان سبب طغیان رودخانه گهررود در رشت شد. حدود ۱۰۰ خانه در مناطق پرباران، سیاه اسطخ و دیابتی شهر رشت دچار آبرفتگی شدند که با اقدامات صورت‌گرفته توسط نیروهای شهرداری، آتش‌نشانی و هلال‌احمر، خوارها از منازل خود تخلیه و به دو مسجد برای اسکان منتقل شدند.

عکس: سعید نیکیور، مهر

اهمیت توجه به زلزله‌های استان بوشهر

مهدی زارع

نمکی هرمز، یک توالی تبخیری پرکامبرین پسین تا کامبرین اولیه است. این لایه نمک به‌عنوان یک لایه جداشدگی عمل کرده و تغییر شکل سنگ‌های رسوبی پوشاننده را تسهیل می‌کند. دیابیرهای نمکی (یا گنبدهای نمکی) در نوار زاگرس رایج هستند و نقش مهمی در تکامل ساختاری منطقه دارند. چگالی کم و ماهیت شکل‌پذیر نمک به آن اجازه می‌دهد تا از میان رسوبات پوشاننده جریان یاقفه و بالا برود و ساختارهای پیچیده‌ای مانند تاقدیس‌ها، گنبدها و سامانه‌های گسلی ایجاد کند.

در مناطقی مانند کنگان و عسلویه، دیابایریسم نمک بر هندسه و تکامل تاقدیس‌ها اثر گذاشته است. وجود نمک منجر به ایجاد گسل، چین‌خوردگی و بالآمدن برای به دام انداختن هیدروکربن‌ها بسیار مهم هستند. نوار زاگرس نتیجه برخورد مداوم بین ورقه عربی و اوراسیا است که از کرتاسه پسین آغاز شده و تا به امروز ادامه دارد. این برخورد باعث گواه‌شدن و ضخیم‌شدن پوسته و تشکیل چین‌خوردگی‌ها، راندگی‌ها و برخاستگی رشته‌کوه‌ها شده است.

این رشته‌کوه از نظر لرزه‌ای بسیار فعال است و حدود سه‌چهارم از زمین‌لرزه‌های ایران در این محدوده رخ می‌دهند. این زمین‌لرزه‌ها مظهر تغییر شکل زمین‌ساختی مداوم و تجمع تنش در منطقه هستند. تاقدیس‌های زمین‌ساختی کنگان و عسلویه به‌طور مداوم در حال تغییر شکل و برآمدگی هستند. این فعالیت زمین‌ساختی همچنین با

گزارش خوانی

از پرونده قضائی تا اختتامیه

را ارائه می‌دهد تا چالشی رخ ندهد. علی‌آبتانی‌پور در جدیدترین اظهاراتش خبر داد در سه روز پایانی جشنواره فیلم فجر هفت فیلم معرفی شدند. او گفت: «روش معرفی فیلم‌های برتر این‌گونه است که از بین ۳۲ فیلم شرکت‌کننده در روز ۱۵ بهمن‌ماه، تعداد ۱۵ فیلم که امتیاز بیشتری کسب کرده‌اند معرفی می‌شوند و از آن روز به بعد، دو فیلم که امتیاز کمتری دارند کسر و تا به تعداد هفت فیلم خواهیم رسید و سه روز پایانی همچنان از بین ۳۲ فیلم، هفت فیلم دارای امتیاز برتر معرفی و در روز اختتامیه از بین ۳۲ فیلم، یک فیلم به عنوان فیلمی که امتیاز بیشتری را به خود اختصاص داده است، جایزه خود را کسب خواهد کرد». البته در بین این هفت فیلم امکان جابه‌جایی خواهد بود و فهرست فیلم‌ها بدون اولویت اعلام خواهد شد. تا این لحظه فیلم‌های «بچه مردم» به کارگردانی محمود کریمی، «موسی کلیم‌الله» به کارگردانی ابراهیم حاتمی‌کیا، «کیش‌مرگ» به کارگردانی علی غفاری، «ناثور دشت» به کارگردانی محمدرضا خردمندان، «رها» به کارگردانی حسام فرهنگم، «زینا صدایم کن» به کارگردانی رسول صدراملی و «خدای جنگ» به کارگردانی حسین دارابی، هفت فیلم از مجموع ۳۲ فیلم حاضر در بخش مسابقه برگزیده نگاه تماشاگران جشنواره فیلم فجر هستند.

چرا این فیلم‌ها اکران نمی‌شوند؟

در بخش ویژه جشنواره، یعنی همان بخشی که چندین فیلم که به دلایل مشکلات ممیزی امکان اکران عمومی و حضور در بخش مسابقه جشنواره را نداشتند، فیلم‌هایی نظیر لاکپشت، رقصانا (پرویز شهبازی)، پیریسر (اکتای براهنی) و… به نمایش درآمدند. فیلم‌هایی که بینندگان در کاخ جشنواره در هر لحظه فیلم این سؤال را مطرح می‌کردند که مشکل و دلیل عدم اکران عمومی آن چیست؟ انتظارها برای قاتل و وحشی هم در طبق آخرین زمان اطلاع‌رسانی، برود قاتل و وحشی هم در

ایجاد شکستگی‌ها و گسل‌هایی بر جریان سیال و به دام افتادن نفت و گاز، بر مخازن هیدروکربنی اثر می‌گذارد.

اثر متقابل بین دیابایریسم نمک و زمین‌ساخت فعال در نوار زاگرس یک محیط زمین‌شناختی پویا ایجاد می‌کند. حرکت نمک تغییر شکل را تسهیل می‌کند و نیروهای زمین‌ساختی با ایجاد مسیرهایی برای بالآمدن نمک، دیابایریسم نمک را تسهیل می‌کنند. ترکیب این فرایندها منجر به ساختارهای بسیار پیچیده ازجمله تاقدیس‌های گسله گنبدهای نمکی و ورقه‌های راندگی شده است. این پیچیدگی چالش‌هایی را برای اکتشاف و تولید هیدروکربن ایجاد کرده و هم‌زمان فرصت‌هایی را برای کشف ذخایر جدید ایجاد می‌کند.

درک تکامل ساختاری تاقدیس‌های کنگان و عسلویه و همچنین نقش دیابایریسم نمکی و زمین‌ساخت فعال برای تعیین خصوصیات مخزن و اکتشاف هیدروکربن بسیار مهم است. با توجه به موقعیت زمین‌ساختی فعال، ارزیابی خطر لرزه‌ای برای زیرساخت‌ها و ایمنی عملیاتی در منطقه مهم است.

خوشه زمین‌لرزه‌های جم در دی و بهمن ۱۴۰۳ در تلاقی گسل‌های سروستان و خمیدگی جبهه کوهستان زاگرس در محدوده تاقدیس کنگان و روند‌های شمالی-جنوبی در تداوم روند ساختاری کره بس به وقوع پیوسته‌اند. به نظر می‌رسد که با ثبت ۷۲ زمین‌لرزه با بزرگای بیش از سه، از اول ژانویه ۲۰۲۵ تا ۷ فوریه ۲۰۲۵ که از این میان ۱۹ زمین‌لرزه با بزرگای بیش از چهار رخ داده‌اند، اولا گزارش‌های موجود و در دسترس از تعداد گزارش‌های زمین‌لرزه‌های با بزرگای بیش از سه کامل نیست و دست‌کم تا حدود دو برابر تعداد موجود زمین‌لرزه با چنین اندازه‌ای احتمالاً رخ داده، ولی به دلیل کامل‌نبودن شبکه‌های محلی به‌درستی گزارش نشده‌اند. از سوی دیگر می‌توان حدس زد که با همین میزان انرژی آزادشده، تاکنون حداقل یک زمین‌لرزه دیگر با بزرگای بین پنج تا شش در همین منطقه مورد انتظار است که هنوز رخ ن داده است.

سفرخوانی

چرا به کنگو نرفتیم؟

علی مرسلی

دو سال پیش بعد از سفری طولانی در جاده‌های ناهموار رواندا به ساحل زیبایی دریاچه کیوو (kivu) در مرز جمهوری دموکراتیک کنگو رسیدیم. اینجا جایی بود که در سال‌های قبل منطقه جنگی محسوب می‌شد و در آن زمان هم شرایط بسیار ناپایداری داشت. با وجود امنیت کامل در این سوی مرز در رواندا، در آن سوی مرز در شرق کنگو، حکومت مرکزی قدرت چندانی نداشت و شبه‌نظامیان تونسلی مورد حمایت پل کوماه رهبر رواندا، در شرق کنگو حضور داشتند. ما حدود یک ساعت با کوما بزرگ‌ترین شهر شرق کنگو فاصله داشتیم و شب‌هنگام، روشنی شهر کوما را می‌دیدیم. مردم دور دریاچه برای دادوستد به کوما می‌رفتند و برمی‌گشتند و حتی به ما گفتند که می‌توانیم یک سفر یک‌روزه به شهر کوما در کنگو برویم، ولی از آنجایی که دولت مستقر مشخصی مرزها را کنترل نمی‌کرد و شبه‌نظامیان در همه‌جا پراکنده بودند، ما برای این سفر ریسک نکردیم. چند روز پیش یعنی در اواخر ژانویه ۲۰۲۵ نیروهای موسوم به m23 که نیروهای نیابتی رواندا هستند، شهر یک میلیون نفری کوما را تسخیر کردند. جمهوری دموکراتیک کنگو (که قبلاً کنگوی بلژیک و زئیر هم نامیده می‌شد) از ابتدای استقلال درگیر جنگ‌های داخلی و بی‌ثباتی است. دومین کشور بزرگ آفریقا، سال‌ها درگیر جنگ نیابتی کشورهای آفریقا بوده، طوری که اسم جنگ دوم کنگو را جنگ جهانی آفریقا گذاشته‌اند. اما انگیزه رواندا برای دست‌اندازی به شرق کنگو این بار خیلی اقتصادی است. معادن کتان (تانالیت) در شرق کنگو، در دنیای صنعتی امروز به دلیل استفاده در تولید خازن‌های الکتریکی، از نفت ارزشمندتر هستند. هرکس بتواند این معادن را استخراج و صادرکند، ثروت هنگفتی عایدش خواهد شد. پل کاکومه رئیس جمهور بلنبدیرواز رواندا که درصدد توسعه اقتصادی کشورش و تبدیل آن به سوئیس آفریقااست، نمی‌تواند از این منابع چشم‌پوشی کند. جنگ در کنگو، بدون اینکه پوشش رسانه‌ای چندانی داشته باشد، به‌صورت تخمینی بیش از پنج میلیون قربانی گرفته است. رکورد تجاوز به زنان در شرق کنگو شکسته شده و دولت کنگو عملاً یک حکومت ناتوان برای اداره کشور است. کنگو ذیل اخبار آمریکای ترامپ و خاورمیانه، سرزمینی فراموش‌شده است؛ ولی نه برای گروه‌های شبه‌نظامی و دولت‌های مداخله‌گری که با نیروهای نیابتی‌شان سعی دارند کنترل قسمتی از این سرزمین غنی و پهناور را در دست بگیرند.

پیشنهادخوانی

فلسفه و اقتصاد با راغفر

نشست بینارشته‌ای فلسفه و اقتصاد در شهر فلسفه ایران با حضور حسین راغفر برگزار می‌شود. سلسله نشست‌های بینارشته‌ای فلسفه و اقتصاد از موضوع دکارت و اقتصاد کلاسیک؛ شیخ فلسفه دکارت بر سر نظریه‌های اقتصادی» برگزار می‌شود. این نشست‌ها در پی پاسخ به این پرسش است که پارادایم دکارتی چه لوازم و تبعاتی برای نظریه‌های اقتصادی داشته و علم اقتصاد کنونی تا چه اندازه و از چه جنبه‌هایی با اندیشه‌های دکارت مرتبط است. این نشست آغازگر مجموعه‌ای از گفت‌وگوهای میان‌رشته‌ای است که در ادامه به بررسی ارتباط فلسفه با دیگر حوزه‌های علم اقتصاد خواهد پرداخت. محورهای اصلی این سلسله نشست‌ها عبارت‌اند از: بررسی تأثیر معرفت‌شناسی دکارت بر شکل‌گیری نظریه‌های اقتصادی کلاسیک و نئوکلاسیک، تحلیل بازتاب اندیشه‌های دکارت در آرای اقتصاددانانی همچون جان لاک، آدام اسمیت، دیوید هیوم و جرمی بنتام و بررسی پیوندهای فلسفه دکارت با علم اقتصاد معاصر. این نشست پنجشنبه ۲۵ بهمن از ساعت ۱۶ تا ۱۸ به نشانی تهران، بلوار نلسون ماندلا (جسدن)، کوچه گلدان، پلاک ۵، طبقه ۳ برگزار می‌شود.

۲ میلیون شاغل اینترنتی

وزیر کار از وجود شش میلیون شاغل در کشور خبر داد که فاقد پوشش بیمه‌ای هستند و گفت: از این تعداد، دو میلیون نفر در مشاغل اینترنتی فعالیت دارند. آن طور که او گفته، درحال‌حاضر برای بیشتر مشاغل وجود بیمه اجباری است و باید بیمه بازنشستگی و تأمین اجتماعی برای آنها پیش‌بینی شود. برخی مشاغل مثل رانندگان تاکسی‌های اینترنتی تحت پوشش بیمه قرار نمی‌گیرند و بازنشستگی ندارند که بر اساس ماده ۲۸ برنامه هفتم توسعه، دولت می‌تواند برای این دسته از شاغلان آیین‌نامه بنویسد.

۲۵

گیتاریست

نخستین دوره رویداد انجمن گیتارسازان ایران با حضور ۲۵ شرکت‌کننده از سراسر کشور و حضور قابل توجه سازگران استانی به کار خود پایان داد. آشنایی سازگران دیگر استان‌ها با یکدیگر و تبادل دانش از لحاظ علمی و تجربی میان آنها از ویژگی‌های بارز این رویداد موسیقایی بود. فرزاد فخرالدینی، نوازنده گیتار گفت: کیفیت و صنعت یک چیز است و صوت و اکوستیک چیز دیگر. برای من مشخصه جای تعجب داشت که این‌همه سازنده در سراسر کشور در این بخش داریم که نگاه بسیار جدی به هر دو موضوع دارند.

۳ هزار

عکاس

رئیس شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی خبر داد امسال قرار است سه هزار جوان عکاس ویژه مردمی، به ثبت لحظات شیرین جشن حضور تا ظهور اقدام کنند و انتظار داریم هر شرکت‌کننده‌ای در این مراسم، با انتشار جلوه حضور خانوادگی در راهپیمایی و در فضای مجازی، هر عکاس جوان، یک رسانه باشد. همچنین چهل‌وششمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی در تهران و هم‌زمان در بیش از هزار و ۴۰۰ بخش، شهر و شهرستان و بیش از ۳۸ هزار روستای کشور در شکل تجمع و راهپیمایی برگزار می‌شود.